

Sektorski prioriteti i indikatori unutar Strategije razvoja TK za period 2016.-2020. godina za sektor EKONOMSKOG RAZVOJA

Prethodno definisani i prihvaćeni strateški fokusi i strateški ciljevi su:

Strateški fokus 1.: Unaprijeđena i razvijena privreda Tuzlanskog kantona baziraće se na ključnim potencijalima rasta koji se ogledaju u bogatstvu prirodnih resursa, konkurentnoj radnoj snazi i tradiciji industrijske proizvodnje te kvalitetnoj saobraćajnoj povezanosti sa razvijenim tržištima.

Strateški cilj 1.: Osigurati stabilnost i prosperitet razvoja privrede Tuzlanskog kantona.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju strateškog cilja 1. su:

- Broj preduzeća na 1000 stanovnika.
- Broj obrta na 1000 stanovnika.
- Broj zaposlenih sa vrijednošću prosječne mjesečne neto plate.
- BDP po glavi stanovnika.
- Vrijednost ostvarenih domaćih i stranih investicija u KM.

Za ostvarenje prethodno navedenog strateškog cilja predviđeni su **prioriteti** djelovanja čije će ostvarenje takođe biti praćeno indikatorima, kako je prikazano u nastavku.

Prioritet: Razviti privredu Tuzlanskog kantona realizacijom novih investicija i poticanjem sektora poduzetništva.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Broj poboljšanih administrativnih procedura za poslovni sektor.
- Vrijednost (% budžeta) finansijske podrške privrednim društvima (kreditno-garantni fondovi, subvencija kamata i sl.).
- Broj uspostavljenih javno-privatnih partnerstava.
- Vrijednost (u KM) ulaganja u funkcionalnu poslovnu infrastrukturu (poslovne zone, poslovni inkubatori i sl.).
- Broj programa savjetodavne, stručne, administrativne i finansijske podrške osnivanju novih preduzeća (uključujući programe za žene i mlade).
- Broj realizovanih inicijativa prema relevantnim organima uprave (BiH, FBiH i općine/gradovi) za poboljšanje poslovnog ambijenta.
- Broj inspeksijskih nadzora privrednih subjekata i građana koji se bave djelatnošću za koju nisu registrovani.
- Broj promocija privrednih društava sa područja Kantona u svrhu širenja tržišta u BiH i inostranstvu.
- Vrijednost (u KM) podržanih/sufinansiranih domaćih i međunarodnih projekata iz sektora poduzetništva i unapređenja poslovnog ambijenta.
- Broj provedenih edukacija o poduzetništvu i finansijama.
- Broj promocija turističke ponude Tuzlanskog kantona.
- Vrijednost (u KM) naplaćenih boravišnih taksi.

Prioritet: Jačati konkurentnost sektora poljoprivrede i prehrambene industrije.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Broj provedenih mjera na uspostavi politike racionalnog i održivog upravljanja zemljištem (npr. usaglašavanje podataka u katastrima i zemljišnim knjigama, karte upotrebne vrijednosti poljoprivrednog zemljišta, zemljišni informacijski sistem, komasacija, arondacija, melioracija, rekultivacija površinskih kopova i sl.).
- Broj korisnika i vrijednost sredstava za kapitalne investicije u poljoprivredi i ruralnom razvoju (oprema, mehanizacija i objekti za pripremu, proizvodnju, preradu, čuvanje i plasman poljoprivrednih proizvoda).
- Broj subvencioniranih korisnika koji koriste savremene tehnologije u poljoprivrednoj proizvodnji.
- Broj realizovanih programa edukacije poljoprivrednih proizvođača i stručne pomoći savjetodavnih službi.
- Broj promocija korištenja i kupovine domaćih poljoprivrednih proizvoda.
- Broj certifikovanih ekoloških i/ili organskih poljoprivrednih proizvođača i/ili poljoprivrednih proizvoda.

Prioritet: Unaprijediti prometnu mrežu i povezanost Tuzlanskog kantona sa razvijenim tržištima.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Broj prevezenih putnika na Međunarodnom aerodromu Tuzla.
- Količina prevezene robe na Međunarodnom aerodromu Tuzla.
- Broj letova i linija na Međunarodnom aerodromu Tuzla.
- Stepenn izrađenosti projektne dokumentacije za cestovno povezivanje sa koridorom V-c na dionici Tuzla-Žepče.
- Stepenn izrađenosti projektne dokumentacije za cestovno povezivanje na dionici Tuzla-Orašje.
- Površina otkupljenog zemljišta na dionici autoceste Tuzla – Orašje.
- Dužina u km izgrađene autoceste Tuzla – Orašje.

Prioritet: Poboľšati efekte procesa tranzicije, privatizacije i restrukturiranja privrede Tuzlanskog kantona

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Broj uspostavljenih strateških partnerstava privrednih društava u kojima Kanton ima udio u vlasništvu.
- Broj uspješno revitaliziranih i restrukturiranih privrednih društava u kojima Tuzlanski kanton ima udio u vlasništvu.
- Broj provedenih kontrola, nadzora i revizija provedenih privatizacija.
- Broj uspješno privatizovanih privrednih društava.

Prijedlog sektorskih prioriteta i indikatora unutar Strategije razvoja TK za period 2016.-2020. godina za sektor DRUŠTVENOG RAZVOJA

Strateški fokus 2.: Omogućiti kvalitetan razvoj ljudskih resursa kroz reformu i unaprijeđenje obrazovanja koje je u funkciji razvoja tržišta rada, povećanja zaposlenosti i zadržavanja mladih na području TK.

Strateški cilj 2.: Uspostaviti efikasne sisteme upravljanja razvojem ljudskih potencijala i tržišta rada, u cilju povećanja zapošljavanja.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju strateškog cilja 2. su:

- Stopa zaposlenosti mladih u prvoj i trećoj godini nakon završetka školovanja.
- Ukupna stopa zaposlenosti (prikazati indikator prema: broju zaposlenih žena, mladih, Roma i osoba sa invaliditetom).
- Procenat uključenosti ranjivih kategorija u redovni sistem obrazovanja (Roma, osoba sa invaliditetom itd.).
- Procenat samozaposlenih u ukupnom broju zaposlenih (prikazati indikator prema: broju zaposlenih žena, mladih, Roma i osoba sa invaliditetom).

Za ostvarenje prethodno navedenog strateškog cilja predviđeni su **prioriteti** djelovanja čije će ostvarenje biti praćeno indikatorima mjera i rezultata, kako je prikazano u nastavku.

Prioritet: Poboljšati kvalitetu obrazovanja i naučno-istraživačkog rada

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Uspostavljen sistem vrednovanja kvalitete obrazovnih programa.
- Stopa upisa učenika/studentata u osnovne i srednje škole/fakultete.
- Iznos finansiranja obrazovanja po jednom učeniku/studentu.
- Procenat BDP-a utrošen na finansiranje obrazovanja (% u odnosu na BDP kantona).
- Procenat BDP-a utrošen na finansiranje naučno-istraživačkog rada (u % u odnosu na BDP kantona).
- Procenat registrovanih patenata i inovacija koji su našli praktičnu primjenu u privredi.
- Odnos broja magistarskih i doktorskih radova na fakultetima koji su primjenjeni i koji bi mogli biti primjenjeni u privredi (npr. tehnički fakulteti, ekonomija, prirodno-matematički fakultet i sl.).

Prioritet: Jačati i razvijati inkluzivne programe zapošljavanja.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Procenat BDP-a utrošen na aktivne mjere zapošljavanja (% u odnosu na BDP kantona).
- Izdvajanje za aktivne mjere zapošljavanja po jednom novozaposlenom.
- Stopa nezaposlenosti (prema spolu i pripadnosti ranjivim grupama).
- Stopa aktivnosti radno sposobnog stanovništva TK u traženju posla.

Strateški fokus 3.: Poboljšati kvalitetu života i podići nivo socijalne sigurnosti građana unaprijeđenjem društvene infrastrukture, jačanjem institucionalnih kapaciteta i uspostavom efikasnijeg pružanja javnih usluga.

Strateški cilj 3.: Poboljšati kvalitetu života, sigurnost i socijalnu uključenost građana i učiniti politiku socijalne zaštite pravičnom i djelotvornom.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju strateškog cilja 3. su:

- Indeks razvijenosti TK.
- Indeks kvalitete života.
- Realizacija prava iz oblasti socijalne zaštite (u %).
- Pokrivenost stanovništva zdravstvenim osiguranjem.
- Rashodi domaćinstava na kulturne proizvode i usluge u TK naspram ukupne konačne potrošnje domaćinstava.
- Prosječni vremenski period procesuiranja kaznenih djela.

Za ostvarenje prethodno navedenog strateškog cilja predviđeni su **prioriteti** djelovanja čije će ostvarenje biti praćeno indikatorima mjera i rezultata, kako je prikazano u nastavku.

Prioritet: Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Obuhvat stanovništva sportsko-rekreativnim aktivnostima (u %).
- Procenat izdvajanja iz Budžeta TK za sport i kulturu po stanovniku TK.
- Broj posjeta kulturnim manifestacijama, spomenicima kulture, historijskim spomenicima i muzejima.

Prioritet: Unaprijediti socijalnu i zdravstvenu zaštitu.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Broj korisnika novčanih naknada i pomoći iz oblasti socijalne zaštite/1000 stanovnika.
- Socijalni transferi po glavi stanovnika.
- Broj ljekara/1000 stanovnika.
- Smanjen stepen smrtnosti građana od vodećih bolesti.
- Stepenn amortizovanosti medicinske dijagnostičke i ostale opreme u domovima zdravlja i bolnicama na području TK.
- Izdvajanja za zdravstvenu zaštitu po jednom stanovniku TK.

Prioritet: Poboljšati bezbjednost građana.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Stepenn otkrivenosti krivičnih i prekršajnih djela.
- Površina deminiranog područja u TK.
- Obuhvat stanovništva programima obuke i povećanja svijesnosti u oblasti sigurnosti i zaštite od prirodnih i drugih nesreća (u%).

- Procenat izdvajanja sredstava iz budžeta TK po jednom stanovniku za prevenciju i sanaciju šteta nastalih prirodnim nesrećama.

Prioritet: Poboľšati kvalitetu administrativnih usluga građanima i organizacijama civilnog društva

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Prosječno vrijeme rješavanja predmeta u administrativnim postupcima.
- Uspostavljen sistem praćenja i vrednovanja rada i doprinosa NVO u razvojnim projektima kantona.
- Procenat izdvajanja iz budžeta za sufinansiranje međunarodnih projekata.

Prijedlog sektorskih prioriteta i indikatora unutar Strategije razvoja TK za period 2016.-2020. godina za sektor ZAŠTITE OKOLIŠA

Prethodno definisani i prihvaćeni strateški fokusi i strateški ciljevi su:

Strateški fokus 4.: Izgradnja nove i modernizacija postojeće javne infrastrukture, prvenstveno u sektorima voda i energije, kako bi se zadovoljile potrebe stanovništva i privrede, te doprinijelo zaštiti okoliša.

Strateški cilj 4.: Modernizovati i učiniti ekonomski održivom javnu infrastrukturu, prvenstveno vodnu, energetska i saobraćajnu..

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju strateškog cilja 4. su:

- Procenat stanovništva obuhvaćenog sistemima vodosnabdijevanja, kanalizacije i tretmana otpadnih voda.
- Površina u % teritorije Kantona ugrožene opasnošću od poplava (srednje vjerovatnosti).
- Učehće troškova energije u ukupnom društvenom proizvodu (u cjelini i po sektorima).
- Količine prevezene robe i broj prevezanih putnika po vrstama saobraćaja.
- Udio saobraćajnica višeg ranga u ukupnoj dužini cestovne i željezničke mreže.

Za ostvarenje prethodno navedenog strateškog cilja predviđeni su **prioriteti** djelovanja čije će ostvarenje takođe biti praćeno indikatorima, kako je prikazano u nastavku.

Prioritet: Izgradnja nove i modernizacija postojeće vodne infrastrukture kako bi se zadovoljile potrebe stanovništva i privrede, te doprinijelo sigurnosti građana i zaštiti okoliša.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Iznos investicija u izgradnju i modernizaciju vodne infrastrukture (vodosnabdijevanje, kanalizacija, zaštita od voda).
- Procenat javnih vodovodnih i javnih kanalizacionih sistema sa pribavljenim vodnim dozvolama.
- Specifična dnevna potrošnja vode po glavi stanovnika.
- Procenat izvorišta sa uspostavljenim zonama sanitarne zaštite.
- Procenat gubitaka u sistemima vodosnabdijevanja (efikasnost korištenja vode).
- Ukupni kapaciteti postrojenja za tretman otpadnih voda.

Prioritet: Infrastrukturu snabdijevanja električnom i toplotnom energijom, optimizirati i prilagoditi savremenim trendovima i nadolazećim promjenama.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Izrađeni energetske bilansi za područje Kantona.
- Vrijednost investicija u razvoj i modernizaciju infrastrukture za snabdijevanje energijom (odnos budžetskih i vanbudžetskih sredstava).
- Kapaciteti postrojenja za proizvodnju toplotne energije na području Kantona.
- Procenat (obuhvat) stanovništva snabdijevanjem toplotnom energijom iz sistema daljinskog grijanja.

Prioritet: Modernizovati saobraćajnu infrastrukturu i osigurati funkcionalno, ekonomski i okolišno održivo povezivanje sa okruženjem.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Vrijednost izdvajanja za modernizaciju i održavanje saobraćajne infrastrukture.
- Dužina novoizgrađenih regionalnih i lokalnih cesta.
- Udio javnog prijevoza u ukupnom broju prevezenih putnika.
- Dužine elektrificiranih, novoizgrađenih i rekonstruisanih dijelova željezničke mreže.

***Strateški fokus 5.:* Uspostavljanje funkcionalnog sistema zaštite okoliša kojim bi se osiguralo održivo upravljanje prirodnim resursima, praćenje i unaprijeđenje stanja okoliša i poboljšanje kvaliteta života građana.**

***Strateški cilj 5.:* Uspostaviti funkcionalan sistem zaštite okoliša i održivog upravljanja prirodnim resursima.**

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju strateškog cilja 5. su:

- Pokrivenost teritorije Kantona jedinstvenim sistemom monitoringa parametara okoliša.
- Indeks promjene tereta zagađenja parametara okoliša (voda, zrak, zemljište).
- Udio vodnih resursa III i IV kategorije kvaliteta u ukupnim vodnim resursima.
- Indeks „fizičkog gubitka zemljišta“.
- Procenat stanovništva obuhvaćen organizovanim prikupljanjem otpada.
- Površina kantona pod šumama (stepen deforestacije).
- Potrošnja primarne/finalne energije po jedinici društvenog proizvoda (energijska intenzivnost) i po stanovniku.
- Iznos finansijske podrške primjeni mjera u oblasti energijske efikasnosti.

Za ostvarenje prethodno navedenog strateškog cilja predviđeni su **prioriteti** djelovanja čije će ostvarenje takođe biti praćeno indikatorima, kako je prikazano u nastavku.

Prioritet: Uspostaviti funkcionalan sistem monitoringa parametara zaštite okoliša kako bi se osiguralo praćenje i unaprijeđenje stanja okoliša.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Pokrivenost teritorije Kantona sistemom monitoringa svih parametara okoliša (zrak, voda, zemlja, biodiverzitet).
- Uspostavljen jedinstveni katastar zagađivača za područje Kantona.

Prioritet: Zaštititi okoliš smanjenjem pritiska i uspostavljanjem održivog upravljanja prirodnim resursima

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Iznos izdvajanja za podršku mjerama za unaprijeđenje upravljanja i zaštite prirodnih resursa.
- Urađeni bilanci voda za područje Kantona.
- Godišnji broj prekoračenja graničnih vrijednosti i pragova uzbune za SO₂, stakleničke plinove i suspendovane čestice u općinskim centrima.
- Udio deminiranog/miniranog zemljišta u ukupnoj površini kantona.
- Definisan polazni status za praćenje stanja biodiverziteta (prema međunarodnim standardima).
- Udio (re)certificiranih šuma u ukupnoj površini šumskog zemljišta.
- Površine šuma oštećene požarima, biljnim bolestima i štetočinama.
- Izrađen program i iznos izdvajanja za podršku programu senzibiliziranja javnosti o zaštiti okoliša i održivom upravljanju prirodnim resursima i iznos realizovane podrške takvim projektima.

Prioritet: Uspostaviti funkcionalan sistem upravljanja otpadom kako bi se zaštitio okoliš i zdravlje stanovništva.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Ukupni kapaciteti i stepen popunjenosti deponija (po vrstama otpada).
- Procenat adekvatno zbrinutog otpada (po vrstama - komunalnog / industrijskog / opasnog / medicinskog /ostalog).
- Količine odvojeno prikupljenog i recikliranog otpada.
- Vrijednost izdvajanja za unaprijeđenje sistema upravljanja otpadom.

Prioritet: Intenzivirati provedbu principa i mjera energetske efikasnosti.

Indikatori praćenja napretka u ostvarenju prioriteta su:

- Količina energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije (toplotna, električna).
- Potrošnja energije po glavi stanovnika (električne, toplotne).
- Učešće javnih objekata sa ishodovanim energijskim certifikatom u ukupnom broju javnih objekata.
- Udio optimizirane javne rasvjete u odnosu na cjelokupan sistem.